



MEMÒRIA DE LA RESERVA NACIONAL DE CAÇA DE BOUMORT



Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

2016

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
Can Farga, 4
25620 Tremp

Primera edició: Juny 2017

Reserva Nacional de Caça de Boumort. **memòria 2016**

ÍNDEX

Presentació	5
1. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE LA RESERVA.....	7
1.1. Objectius de la reserva	7
1.2. Dades bàsiques de la reserva	7
1.3. Mapa de situació.....	8
1.4. Junta Consultiva	8
1.5. Mitjans per a la gestió (2016)	9
1.6. Divulgació de la gestió	10
2. BALANÇ ECONÒMIC.....	11
2.1. Despeses	11
2.2. Ingressos generats	12
3. ORDENACIÓ D'USOS I ACTIVITATS	13
3.1. Planificació.....	13
3.2. Emissió d'informes i autoritzacions.....	13
4. MANTENIMENT.....	14
4.1. Terrenys patrimonials	14
4.2. Col·laboració amb propietaris de terrenys inclosos a la reserva.....	16
5. PROGRAMA DE SEGUIMENT	18
5.1. Resum de dades dels indicadors – Anualitat 2016	18
5.2. Seguiment d'espècies clau	19
6. PLA D'APROFITAMENT CINEGÈTIC	25
6.1. Resultats del Pla d'aprofitament cinegètic 2015-16	25
6.2. Proposta del Pla d'aprofitament cinegètic per la temporada 2016-17.....	26

6.3. Vigilància sanitària de la fauna salvatge.....	26
6.4. Prevenció i mitigació de danys de la fauna salvatge.....	27
6.5. Pla de millora de la qualitat del trofeu de cérvol.....	27
7.- RESTAURACIÓ ECOLÒGICA.....	29
7.1. Millora de l'hàbitat per a la fauna salvatge	29
7.2. Gestió del gremi de mamífers herbívors.....	32
7.3. Gestió i conservació d'ocells carronyaires.....	33
8.- ECOTURISME	35
8.1. Permisos d'ús de l'Observatori del PAS de Boumort	35
8.2. Procediment autorització activitats de guiatge	36
8.3. Servei d'informació durant la brama del cérvol.....	36
8.4. Renovació i actualització de les cartelleres d'accés.....	37
8.5. Comptadors automàtics de vehicles.....	38
8.6. Publicacions i documents informatius.....	39
8.7. Coordinació amb el sector turístic	40
8.8. Jornada de formació per al sector turístic local	40
9.- DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ	42
9.1. Col·laboració amb l'Entorn d'Aprenentatge de Tremp	42
9.2. Col·laboracions amb altres centres educatius.....	43
9.3. Relacions institucionals i cooperació	44

Presentació

2016 ha estat un any amb moments molt diferents i de vegades contradictoris per al projecte de la Reserva Nacional de Caça (RNC) de Boumort. S'han produït, però, avenços significatius que convé destacar. L'any va començar amb l'anunci que la Comissió de Retribucions i Despeses de Personal no autoritzava la renovació del personal contractat de nou el 2014, mitjançant Forestal Catalana, en el marc del projecte de reactivació de la gestió de les reserves nacionals de caça. Aquesta mesura va afectar tres persones de la RNC de Boumort (una de suport administratiu i dos peons). La situació es va veure agreujada per la incertesa sobre la seva recuperació, que ja no va ser possible dins el mateix any 2016. En el capítol de personal, cal destacar també la merescuda jubilació del Guarda de Reserva Jaume Gasa, a qui cal agrair molt especialment la molta i bona feina feta durant més de 25 anys de servei. Tot plegat va suposar una reducció, si més no temporal, de quatre persones respecte l'equip de l'any 2015, amb el consegüent impacte sobre la capacitat de treball de la unitat de gestió. Aquest impacte es va poder compensar en part gràcies a una plaça de reforç de peó de sis mesos de durada. Val a dir, tanmateix, que en el moment de redactar aquesta memòria la situació ha millorat, en haver-se recuperat una plaça d'auxiliar administratiu i una de peó i, el que és més important, en tractar-se de places laborals del Departament. En qualsevol cas, l'any 2016 es va haver de superar amb uns mitjans humans molt minvats (tant al camp com a l'oficina).

Pel que fa al balanç econòmic, en canvi, el 2016 ha suposat un fort increment en el pressupost de les propostes de despesa aprovades (despeses no estructurals), que ha passat de 13.389 € el 2015 a 69.088 € el 2016, amb una execució del 100%. Això, unit a un augment del pressupost de manteniment via Forestal Catalana, ha permès dur a terme diverses actuacions rellevants per al restabliment dels serveis bàsics de funcionament de la reserva, molt malmesos després dels anys més forts de la crisi. En aquest sentit, una de les actuacions més destacades ha estat l'arranjament de 106 km de la xarxa viària, una mesura molt sol·licitada pels principals interlocutors de la reserva.

En el marc de la col·laboració amb els propietaris de terrenys de la reserva, i després d'actuar a Sossís l'any 2015, el 2016 s'han atès dues peticions de les EMD de Taús i La Guàrdia d'Ares: l'arranjament de la font de Currutal i la millora de 5,5 ha d'hàbitat per a la fauna (desbrossament per a recuperació de pastures). Aquestes actuacions, amb una despesa total de 18.065 €, formen part d'una nova línia de treball destinada a reforçar la cooperació amb els ens locals propietaris de terrenys dins la reserva.

La temporada de caça 2015-16 va transcórrer amb normalitat, amb la realització de 23 batudes i l'acompanyament de 51 caçadors. Destaca el rècord de captures de porc senglar, amb un total de 130 exemplars abatuts dins la reserva. Pel que fa al cérvol, es va començar a implementar la moratòria en la captura de trofeus, una de les mesures contemplades en el Pla de millora de la qualitat del trofeu de cérvol. El total d'exemplars capturats fou de 123, que representen un grau d'execució del pla del 82,55%. Tenint en compte el repunt en el cens de l'espècie els dos darrers anys, per a la temporada 2016-17 s'ha aprovat un pla que preveu un mínim de 200 captures.

Pel que fa a la restauració ecològica, ha continuat el projecte de reintroducció del voltor negre a la reserva (amb un rècord de productivitat gràcies a l'envol de 6 polls), i s'han mantingut els treballs de naturalització de repoblacions forestals (amb actuacions als sectors dels Xiprers, les Collades i Clot de Cuberes). Part d'aquests treballs han permès completar el projecte de patrocini d'ENDESA 2015-16, amb la finalització de les millores d'hàbitat a les zones de restauració, la creació de quatre tancats d'exclusió d'herbívors, i la instal·lació del nou observatori per a la brama del cérvol (que ha funcionat en fase de proves). Finalment, s'han mantingut contactes amb la Fundació Projecte Miranda per a la possible acollida de quatre exemplars de cavall salvatge a la reserva.

També s'han pogut posar al dia alguns components bàsics per a l'acollida i seguiment dels usuaris que visiten la reserva, gràcies a les següents actuacions:

- Renovació de les 5 cartelleres d'accés a la reserva
- Creació d'un tríptic divulgatiu per a la visita de l'espai
- Reforç i ampliació del servei d'atenció al visitant durant la brama del cérvol
- Adquisició de dos comptadors automàtics de vehicles per conèixer millor la freqüentació
- Jornada de formació per al sector turístic local (projecte Leader-Natura, 30 assistents)

En l'àmbit de l'ecoturisme, s'ha produït un augment en la utilització de l'observatori del PAS de Boumort, amb 69 usuaris i una recaptació de 9.488,50 € (només de taxes), i s'ha avançat en la diversificació dels observatoris de fauna de la reserva. El nombre d'empreses autoritzades per a la realització de visites guiades a la reserva ha estat de tres, les quals han tingut un mínim de 383 usuaris. La campanya d'atenció al visitant durant la brama del cérvol (276 h entre el 10/09 i el 23/10) ha permès comptabilitzar 1.588 visitants.

Finalment, en l'àmbit de la governança destaca l'aprovació del pla de revitalització cinegètica i turística per part de la Junta Consultiva, i la publicació de la Memòria d'Actuacions 2015.

Aquestes i altres actuacions es descriuen a continuació en el present document, que s'estructura en 9 apartats. El treball descrit en aquesta memòria no hauria estat possible sense la complicitat de tots els actors que intervenen en l'àmbit territorial de la reserva, i sense la dedicació i el compromís del personal que hi treballa.

1. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE LA RESERVA

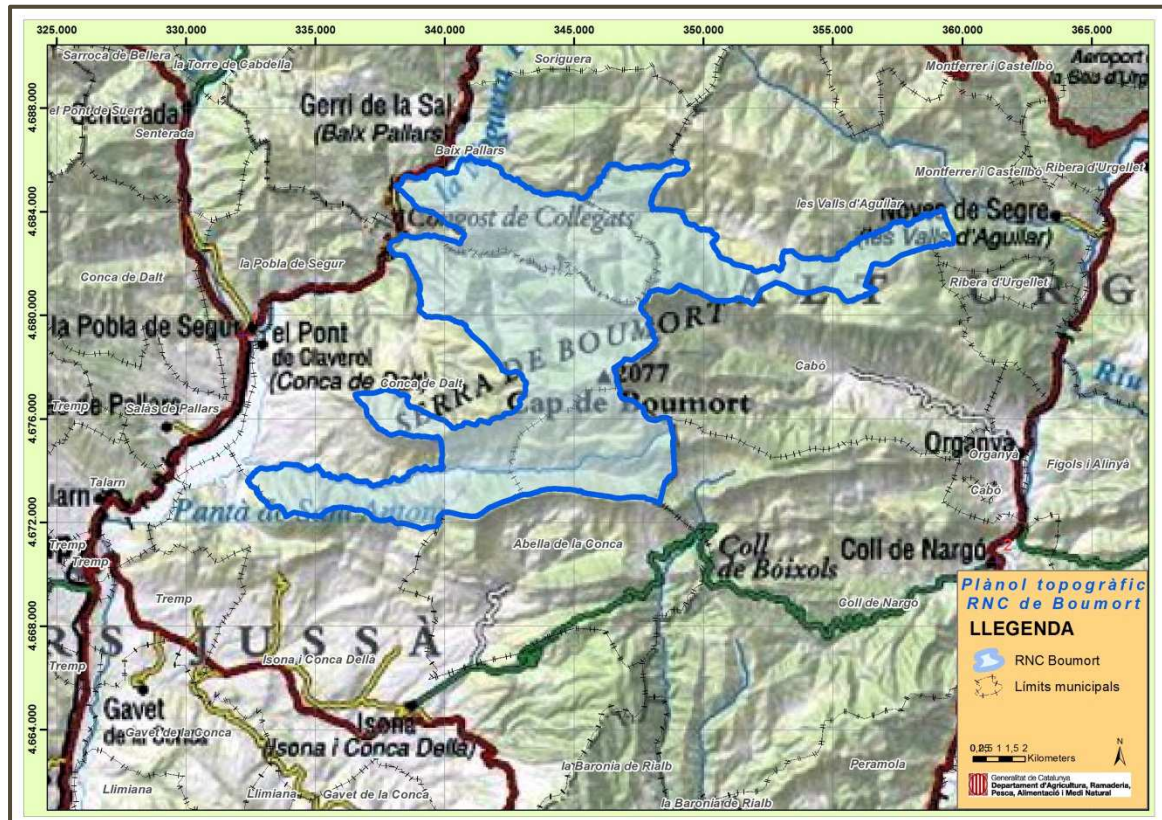
1.1. Objectius de la reserva

Segons la Llei 17/1991, de creació de la reserva, “es crea la Reserva Nacional de Caça de Boumort, amb la finalitat de protegir, fomentar i aprofitar, mitjançant els plans de gestió corresponents, les espècies animals que hi habiten en estat salvatge i de preservar els ecosistemes als quals pertanyen” (art. 1).

1.2. Dades bàsiques de la reserva

Denominació	Reserva Nacional de Caça de Boumort
Data de declaració	1991
Norma de declaració	Llei 17/1991, de 23 d'octubre, del Parlament de Catalunya
Normativa associada	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ordre de 10 de gener de 1992, de constitució de la Junta Consultiva de la Reserva Nacional de Caça de Boumort ➤ Ordre d'11 d'agost de 1994, per la qual s'aprova l'ampliació de la superfície de la Reserva Nacional de Caça de Boumort ➤ Ordre MAB/199/2002, de 29 de maig, per la qual s'aprova l'ampliació de la Junta Consultiva de la Reserva Nacional de Caça de Boumort
Superfície	13.097 ha
Comarques	Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Alt Urgell
Municipis	Conca de Dalt, Abella de la Conca, Baix Pallars, Valls d'Aguilar
Titularitat dels terrenys	<p>Generalitat de Catalunya (73%)</p> <p>Entitats Municipals Descentralitzades (23%)</p> <p>Particulars (4%)</p>
Espècies objecte d'aprofitament cinegètic	Cérvol (<i>Cervus elaphus</i>) i porc senglar (<i>Sus scrofa</i>)

1.3. Mapa de situació



1.4. Junta Consultiva

1.4.1. Composició de la Junta consultiva de la RNC de Boumort, any 2016

Membre	Representació
Sr. Ferran de Noguera Betriu	DARP (Serveis Territorials). President de la Junta
Sr. Jordi Ruiz Olmo	DARP (Direcció General de Forests)
Sr. Octavi Miarnau Roca	Departament d'Empresa i Ocupació (Serveis Territorials)
Sr. Martí Cardona Rocafort	Consell Comarcal del Pallars Jussà
Sra. Ma. Teresa Dòria Lagua	Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Sr. Francesc Viaplana Manresa	Consell Comarcal de l'Alt Urgell
Sra. Cristina Bordes Servós	Ajuntament d'Abella de la Conca (alcaldessa)
Sr. Josep M ^a Semino Lagua	Ajuntament de Baix Pallars (alcalde)
Sr. Jordi Canut Bartra	Ajuntament de Baix Pallars (representant)
Sra. Filomena Santín Pérez	Ajuntament de Conca de Dalt (representant)

INFORMACIÓ GENERAL SOBRE LA RESERVA

Sr. Jaume Teixidó Camí	Federació Territorial de Caça a Lleida (president)
Sr. Ignasi Albert Bernadó	Coneixedors de temes cinegètics
Sr. Jordi Pont Bonet	Organitzacions sindicals agràries (Unió de Pagesos)
Sr. Jordi Castelló Carretero	Associacions de defensa de la natura (EBPJ)
Sr. Jordi Palau Puigvert	Director tècnic de la RNC (DARP). Secretari de la Junta

1.4.2. Sessions efectuades l'any 2016 i acords adoptats

Data	Número assistents	Acords adoptats
7 de juny	12	<ol style="list-style-type: none">1. Aprovar l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.2. Aprovar el repartiment i la proposta d'ingressos corresponents a l'any 2015.3. Aprovar la proposta del Pla d'aprofitament cinegètic per la temporada 2016- 2017.4. Validar les línies de treball exposades en el Pla de revitalització cinegètica i turística de la RNC de Boumort.5. Informar favorablement sobre el Pla d'Aprofitament de pastures pel 2016.6. Enviar el dossier de la presentació via correu electrònic a tots els assistents a la Junta.
14 de desembre	Sessió ajornada	

1.5. Mitjans per a la gestió (2016)

1.5.1. Personal

L'any 2016 la RNC de Boumort ha comptat amb un equip humà estable format per **6 persones**:

- 1 director tècnic (Funcionari DARP, dedicació compartida amb altres reserves)
- 1 tècnic (Funcionari interí DARP)
- 3 guardes de reserves de fauna (Laborals DARP): 1 Guarda Major i 2 Guardes
- 1 peó de brigada (Laboral interí DARP)

A final de març es va jubilar el Guarda de la Reserva, Sr. Jaume Gasa Ortega, a qui la Generalitat de Catalunya agraeix els serveis prestats durant la seva llarga vida laboral.

De juliol a desembre s'ha comptat amb un peó de brigada contractat mitjançant plaça de reforç.

S'han efectuat 5 reunions de coordinació interna amb el personal de la reserva (28 de gener, 3 de juny, 1 i 22 de setembre 10 de novembre).

INFORMACIÓ GENERAL SOBRE LA RESERVA

L'any 2016 s'ha dotat de vestuari de camp a tot el personal de la reserva, consistent en jaqueta d'hivern, folre polar, jersei, polos de màniga llarga i curta, pantalons, i guants d'hivern.

El personal de la RNC de Boumort ha assistit als **cursos** següents:

- Curs Introducció a les eines d'anàlisi amb informació geogràfica i dades SIGPAC. 1 assistent. CFEA (Reus), 15 de desembre.

També s'ha assistit a les següents **jornades** sobre temàtiques d'interès per a la gestió de la reserva:

- Jornada sobre la percepció social de la caça. 1 assistent. CTFC (Solsona), 31 de maig.
- Jornada "El paper dels sòls en la conservació de la natura". 1 assistent. Barcelona, 22 de novembre.

1.5.2. Mitjans materials i equipaments

Els mitjans per a la gestió de la reserva disponibles l'any 2016 inclouen cinc vehicles (1 furgoneta adscrita a la direcció, i dos tot-terrenys i dos pick-up 4x4 per a ús del personal de camp). Dels cinc vehicles, 3 són propietat de la Generalitat i 2 provenen de rènting contractat amb l'encomana de Forestal Catalana.

L'any 2016 s'ha disposat de 3 armes adscrites a la RNC per a la realització de tasques de gestió de la fauna salvatge.

Equipaments:

- Seu administrativa (Base Medi Natural a Tremp, ús parcial)
- Seu operativa (Magatzem de Conques, en règim de lloguer)
- Casa forestal de Ca l'Hortó (Carreu): equipament de suport a la gestió
- Casa forestal de Casa Miró (Cuberes), cedit a l'Ajuntament de Baix Pallars: refugi guardat gestionat en règim de concessió
- Refugis lliures de Boumort i Esplà

1.6. Divulgació de la gestió

L'any 2016 s'ha redactat i divulgat una **Memòria d'Actuacions** corresponent a l'annualitat **2015**, per a la qual s'ha elaborat un disseny específic consonant amb la imatge gràfica de la Generalitat. La memòria s'ha tramès en paper als membres de la Junta Consultiva i altres interlocutors destacats de la reserva, i s'ha publicat digitalment al web.

BALANÇ ECONÒMIC**2. BALANÇ ECONÒMIC****2.1. Despeses**

Despesa de personal (Capítol I):

La despesa total del personal propi del DARP adscrit a la RNC de Boumort (8 persones - una de les quals es va jubilar al mes de març i dues amb dedicació parcial a la RNC de Boumort-, més una plaça de reforç de 6 mesos) és de **250.568,98 €**.

Encomana a Forestal Catalana (Capítol II):

L'empresa pública Forestal Catalana ha efectuat despesa corresponent a l'encomana del DARP per a cobrir el servei de suport a la gestió de la reserva. Mitjançant aquest servei s'han dotat 2 vehicles (un d'ells amb dedicació parcial per la reserva) i 5,5 mesos de suport administratiu (amb dedicació parcial a la reserva). L'import total de l'encomana (part específica RNC Boumort) ha estat de **25.738,05 €**

Propostes de despesa aprovades (pròpies, Cap. II):

Concepte de la proposta de despesa	Import
Arranjament de pistes forestals en forests patrimonials de la RNC	20.418,75 €
Adquisició de material fungible de ferreteria	932,14 €
Adquisició de material fungible de drogueria	689,46 €
Manteniment d'abeuradors i tancaments metàl·lics	1.990,93 €
Treballs de fusteria per manteniment infraestructures de la RNC	956,51 €
Manteniment periòdic anual de la càmera frigorífica	719,95 €
Arranjament de la font i els abeuradors de Currutal	6.146,80 €
Adquisició de sal mineralitzada per als ungulats	1.673,43 €
Renovació de les cartelleres d'accés a la RNC	13.854,50 €
Adquisició de material per a maneig i prevenció de danys	1.376,86 €
Adquisició de 2 comptadors automàtics de vehicles	6.100,00 €
Adquisició de munició	2.310,00 €
Punts d'informació ambiental durant la brama del cérvol	11.918,50 €
TOTAL	69.087,83 €

BALANÇ ECONÒMIC

Arrendament de la seu operativa de la RNC (Magatzem de Conques): **8.658,96 €**

Adquisició d'equipament, material i vestuari (roba de camp i protecció individual): **4.355,89 €**

Actuacions de manteniment (mitjançant Forestal Catalana):

- Treballs de millora d'hàbitat a La Guàrdia d'Ares i Taús (Les Valls d'Aguilar): **11.918,50 €**
- Neteja perimetral del futur tancat d'aclimatació d'ungulats (Abella de la Conca): **5.667,40 €**
- Arranjament d'urgència per esllavissada pista Carreu (Conca de Dalt): **1.603,25 €**

TOTAL DESPESA EXECUTADA

127.029,88 € *

(*) No inclou la despesa de Cap. I (personal propi).

2.2. Ingressos generats

Ingressos generats a la RNC de Boumort mitjançant taxes	Import
Quota d'entrada corresponent als permisos de caça de cérvol	3.813,00 €
Quota complementària corresponent als permisos de caça de cérvol	3.522,06 €
Quota d'entrada corresponent a les credencials per la caça en batuda (senclar)	4.838,50 €
Quota d'entrada corresponent als permisos de fotografia des dels observatoris	9.488,50 €
TOTAL	21.662,06 €

Els ingressos directes generats mitjançant taxes representen 1,65 €/ha.

Per tenir una idea completa del total dels ingressos directes generats per la reserva, a l'import de la taula anterior caldria sumar-hi els resultats de la venda de permisos de propietari, als quals la reserva no hi té accés.

Ingressos generats mitjançant venda de publicacions: l'any 2016 s'han venut 18 unitats del desplegable sobre la fauna de la RNC, i 26 unitats de la guia de visita de la RNC. Aquestes vendes han suposat un ingrés total de **118,00 €**

TOTAL INGRESSOS DIRECTES GENERATS

21.780,06 €

3. ORDENACIÓ D'USOS I ACTIVITATS

3.1. Planificació

S'ha efectuat una revisió estratègica de la situació de la reserva, de la qual han sorgit unes directrius que ha aprovat la Junta Consultiva en data 7 de juny (pla de revitalització cinegètica i turística de la reserva).

S'ha treballat en un primer esborrany de pla d'ordenació general de la reserva (en elaboració) i un pla tècnic de gestió cinegètica a mitjà termini (document de bases).

S'ha assistit a una reunió relativa a la regulació del barranquisme (Llavorsí, 22 de febrer) i s'ha establert un acord base per a l'ordenació d'aquesta activitat, el qual s'ha publicat en la revista de la trobada Espeleocanyons 2016.

3.2. Emissió d'informes i autoritzacions

En compliment de la normativa vigent, al llarg de l'any 2016 la direcció tècnica de la reserva ha emès un total de 40 informes i autoritzacions, que es distribueixen segons les tipologies següents:

- 9 informes preceptius sobre plans tècnics de gestió i aprofitament cinegètic (PTGC) d'Àrees Privades de Caça limítrofs amb la reserva
- 1 autorització per ubicació de parades d'una batuda d'APC dins la reserva
- 1 autorització de batuda extraordinària dins la reserva
- 7 autoritzacions per circular amb armes de foc per l'interior de la reserva, amb la finalitat d'accedir a determinats indrets d'àrees privades de caça limítrofs amb la reserva
- 3 autoritzacions de circulació motoritzada en grup
- 4 autoritzacions de trànsit per vials d'ús restringit
- 2 autoritzacions d'activitats esportives (Camí a les Trinxeres i Marató del Boumort)
- 3 autoritzacions d'activitats recreatives guiades
- 3 autoritzacions de travesses a peu organitzades en grup
- 1 autorització per a fotografia de fauna cinegètica
- 3 autoritzacions de maneig de fauna salvatge protegida
- 1 autorització d'acollida d'animals domèstics
- 2 autoritzacions de recerca

La Guarderia de la Reserva ha elaborat 9 informes de guarderia.

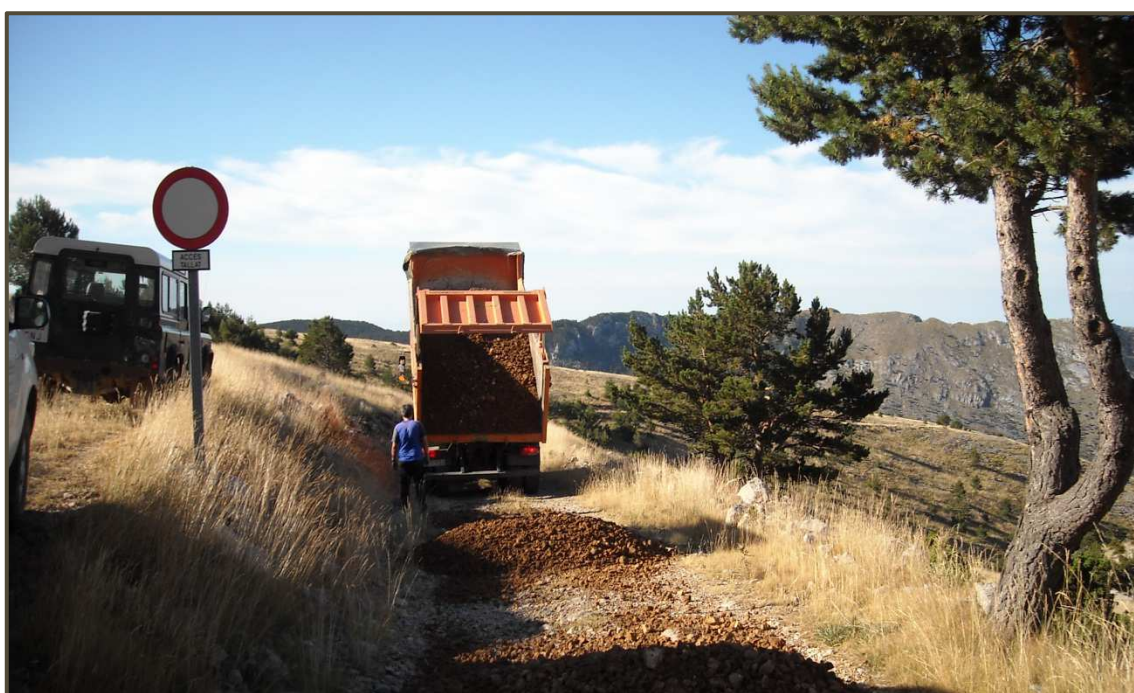
4. MANTENIMENT

4.1. Terrenys patrimonials

4.1.1. Arranjament i manteniment de la xarxa viària de la RNC de Boumort

Durant l'any 2016 s'ha pogut dur a terme el repàs i el manteniment de la xarxa de pistes forestals de la reserva. Els treballs es varen realitzar dins del període comprès entre l'11 de juliol i el 30 d'agost. En total es va efectuar l'arranjament de 106 km de pista, 54 dels quals corresponen amb pistes principals i 52 amb pistes secundàries, d'acord amb la següent distribució per municipis i entitats municipals descentralitzades:

Municipi i/o Entitat Municipal Descentralitzada	Quilòmetres d'arranjament
EMD de Taús i EMD de La Guàrdia d'Ares	8 km
Baix Pallars	23 km
Conca de Dalt	36 km
EMD de Sossís	11 km
Abella de la Conca	28 km
TOTAL	106 km



- Treballs de manteniment i arranjament de la pista del refugi de Boumort, 7 d'agost.

MANTENIMENT

L'import total de l'actuació ha suposat una despesa de **20.418,75 €**.

Prèviament a aquests treballs de manteniment de les pistes forestals, durant el mes de juny es va produir una important esllavissada de rocs a la pista principal de Carreu. L'arranjament d'aquesta actuació va suposar l'extracció de tot el material caigut i la creació d'una petita escullera al costat de la pista. L'actuació es va realitzar a través de l'empresa pública Forestal Catalana i va suposar una despesa de **1.603,25 €**

4.1.2. Arranjament de fonts

A banda dels treballs consistents en l'arranjament i manteniment de les pistes forestals, també es va aprofitar per condicionar i netejar diverses fonts o punts d'aigua existents a la RNC de Boumort (fonts de Tragó, Comí, Cuberes i dels Xiprers).



- Treballs de neteja i condicionament de la font del Comí (Conca de Dalt), 23 d'agost.

4.1.3. Extracció de deixalles a la forest de Pentina

El mes de maig també es va procedir a la retirada d'un abocament de deixalles que va aparèixer a la zona de Pentina.

MANTENIMENT



- Extracció de deixalles de les proximitats del Salt de la Núvia (Pentina), 24 de maig.

4.2. Col·laboració amb propietaris de terrenys inclosos a la reserva

- L'any 2016 s'ha treballat amb una petició de l'Entitat Municipal Descentralitzada (EMD) de Sossís per arranjar un sender, efectuant una visita de camp per a revisar-ne el recorregut. L'actuació no s'ha pogut executar dins de l'any 2016 i queda pendent per a l'any 2017.
- En l'àmbit de la col·laboració amb els titulars de terrenys de la Reserva, l'any 2016 s'ha efectuat l'arranjament de la font i els abeuradors de Currutal, al límit de terme entre les EMD de Taús i de La Guàrdia d'Ares. Paral·lelament també s'ha creat un punt d'aigua per a la fauna aigües avall de la zona dels abeuradors, i s'hi ha facilitat l'accés mitjançant vehicle. Aquesta actuació forma part del programa iniciat l'any 2015 per tal de reforçar la col·laboració amb els propietaris que tenen terrenys dins la RNC, mitjançant actuacions compatibles amb les finalitats i els objectius l'espai. L'actuació ha suposat una despesa de **6.146,80 €**.

MANTENIMENT



- Situació inicial de la de la font i els abeuradors de Currutal, 6 de març de 2012.



- Obra de condicionament de la font de Currutal (EMD Taús i La Guàrdia d'Ares), 14 de juliol.
- El personal de la reserva, conjuntament amb el Cos d'Agents Rurals, ha col·laborat en la resolució d'un problema ocasionat per l'aparició de dos gossos perduts/assilvestrats a l'interior de la RNC de Boumort, a final d'estiu. Aquests gossos suposaven un risc per al bestiar domèstic i la fauna salvatge present a les forests patrimonials de la reserva. Un dels gossos va poder ser retornat al seu propietari i l'altre va desaparèixer de la zona sense cap observació posterior.

5. PROGRAMA DE SEGUIMENT

L'any 2016 s'ha continuat amb l'aplicació del programa de seguiment relatiu a les espècies clau i els principals processos naturals que influeixen en la gestió de la reserva.

5.1. Resum de dades dels indicadors – Anualitat 2016

L'any 2016 s'han completat els treballs bàsics per incorporar un conjunt d'indicadors de seguiment sobre factors o processos naturals rellevants per a la gestió de la RNC de Boumort, entre els quals es troben la meteorologia, l'estat de la vegetació, l'efecte de la pastura pels ungulats (herbivoria), el foc, etc. L'objectiu és recopilar dades clau sobre aquests factors, per tal d'integrar-les en el sistema d'informació necessari per a la gestió.

En **negre** es presenten els indicadors ja disponibles, mentre que en **blau** es mostren els que estan pendents d'obtenció de dades o de major concreció.

5.1.1. Condicions meteorològiques:

Es constata la necessitat de disposar d'informació meteorològica específica sobre la reserva. En aquest sentit, resta pendent de valorar el potencial de les estacions de referència, o plantejar d'instal·lar-ne de noves. Els principals paràmetres a obtenir són:

- **Temperatures**
- **Pluviometria**

5.1.2. Superfície cremada anualment:

- Crema prescrita (superfície i ubicació) – 2016: **0 ha**
- Incendi forestal (superfície i ubicació) – 2016: **0 ha**

5.1.3. Estat de la vegetació (efecte combinat de la climatologia i l'herbivoria):

L'any 2016 s'ha treballat en el disseny d'un programa de seguiment de la vegetació, amb la col·laboració del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. En aquest sentit, s'ha dut a terme una reunió (13 d'abril) i una visita de camp (5 de maig). Es preveu iniciar el treball l'any 2017.

Entre altres metodologies complementàries que poden millorar la informació sobre aquest àmbit, destaquen les següents:

- **Parcel·les d'exclusió d'herbívors i parcel·les de control sense exclusió, en diferents contextos ecològics.**
- **Punts fixes de seguiment fotogràfic periòdic de l'estat de la vegetació.**
- **Transectes per a la valoració de l'estat vegetació vs. densitat ungulats.**

PROGRAMA DE SEGUIMENT

5.1.4. Poblacions d'espècies clau (veure apartat 5.2)

- Ungulats salvatges (censos i estimes de densitats): cérvol (**877 exemplars - 6,65 ind./km²**), isard, cabirol, porc senglar
- Pressió cinegètica (nombre de permisos executats per tipologia i espècie) – Total captures temporada 2015-2016: **123 cérvols i 130 senglars**
- Càrrega ramadera total autoritzada: **83 vaques, 2.031 ovelles i 2 cabres**
- Rapinyaires: **voltor comú**, trencalòs (2016: **4 territoris**), **aufrany**, voltor negre (2016: **12 parelles formades**), **àguila daurada**
- Gall fer (cantaders + **productivitat**) - Darrer cens complet any 2015 (**11 mascles**)

5.1.5. Freqüentació

- **Visitants estimats i volum de trànsit (comptadors vehicles en accessos clau, instal·lats el 2016; s'obtindran les primeres dades el 2017)** – 2016: **1.588 usuaris** comptabilitzats durant l'horari de funcionament dels punts d'informació sobre la brama del cérvol
- **Caça: nombre de caçadors acompanyats** – 2015-2016: **51 caçadors**
- **Ecoturisme: nombre de permisos fotografia** – 2016: **69 permisos**
- **Ecoturisme: dades ocupació d'empreses guiatge autoritzades** – 2016: **383 usuaris**
- **Satisfacció dels usuaris (caçadors, fotògrafs, etc.): pendent del disseny i implementació d'enquestes de satisfacció**

5.1.6. Impacte econòmic

- **Ingressos generats directament per la RNC (caça + fotografia; només taxes)** – 2016: **21.662,06 €**
- **Despesa induïda en el territori (a deduir de les enquestes de satisfacció als caçadors o altres usuaris i de l'ocupació dels serveis guiats per tercers)** – Pendent de càlcul

5.2. Seguiment d'espècies clau

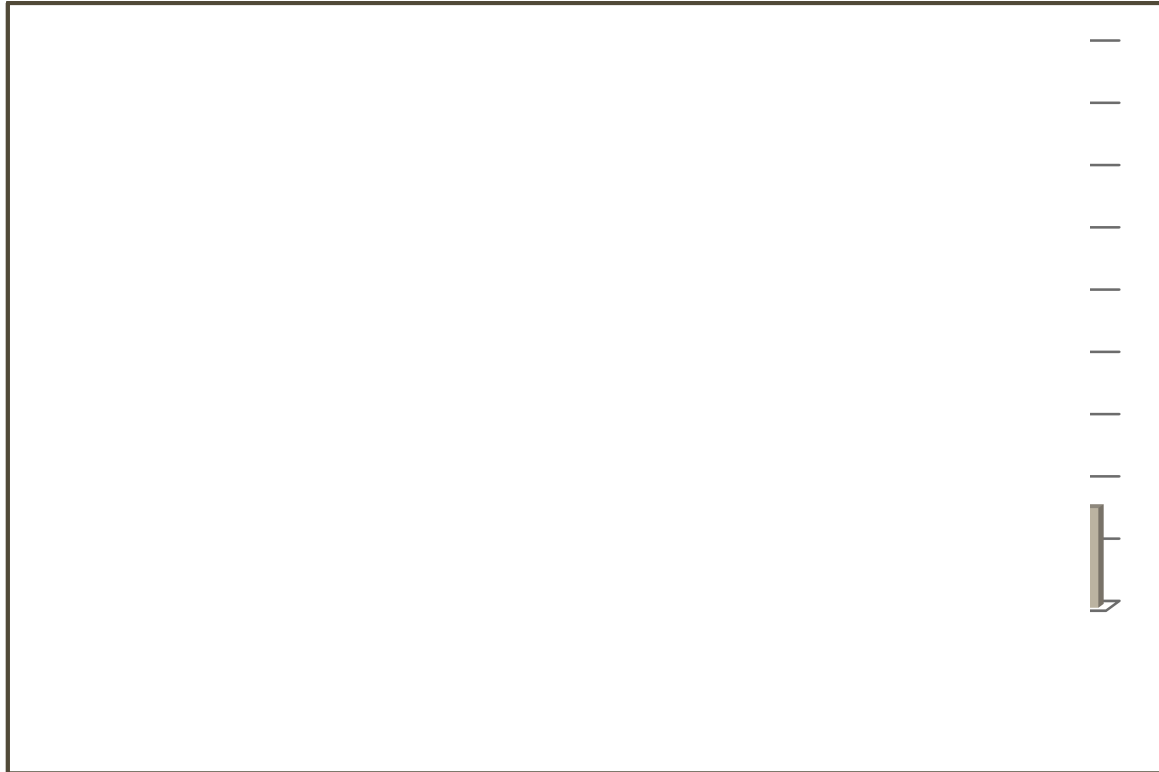
5.2.1. Cérvol

- Censos

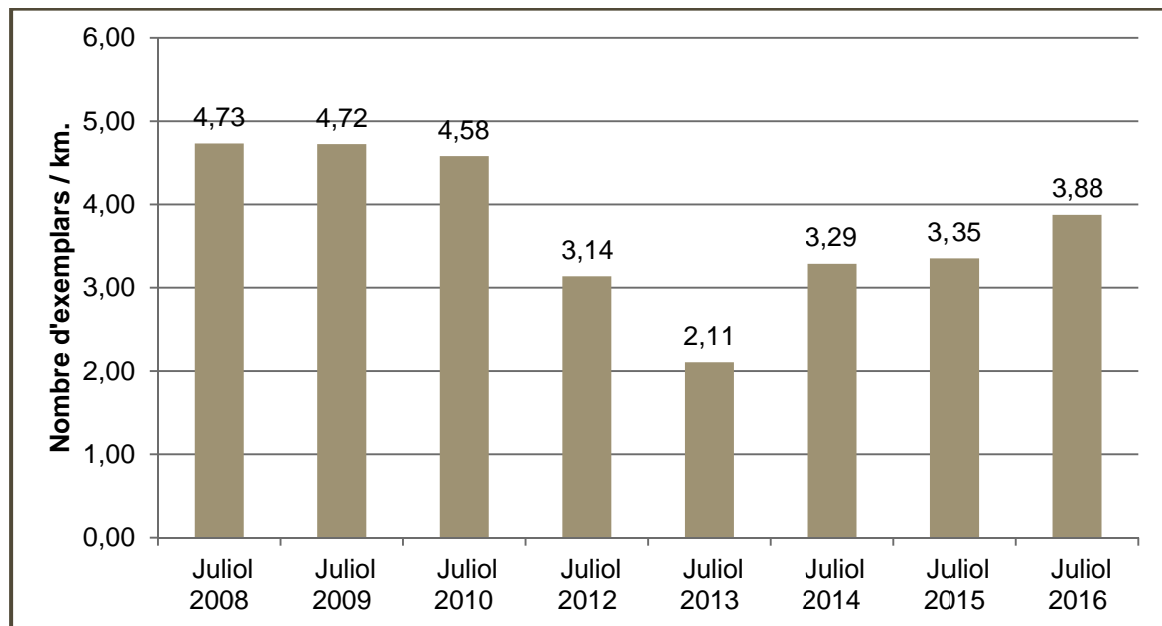
S'han mantingut les dues metodologies de cens, una d'elles basada en les observacions visuals directes i/o d'escolta durant l'època de la brama, i l'altra basada en les estimes d'abundància. Aquestes metodologies s'han aplicat durant les diferents èpoques de l'any (estiu i tardor). Totes dues metodologies mostren un lleuger increment de la població de cérvol de la RNC de Boumort respecte l'any anterior (2015), consolidant la tendència observada el 2015. La població total censada el 2016 és de 877 exemplars, el que suposa una densitat de 6,65 exemplars/km².

PROGRAMA DE SEGUIMENT

Gràfic 1: Evolució del cens de cérvol a la RNC de Boumort



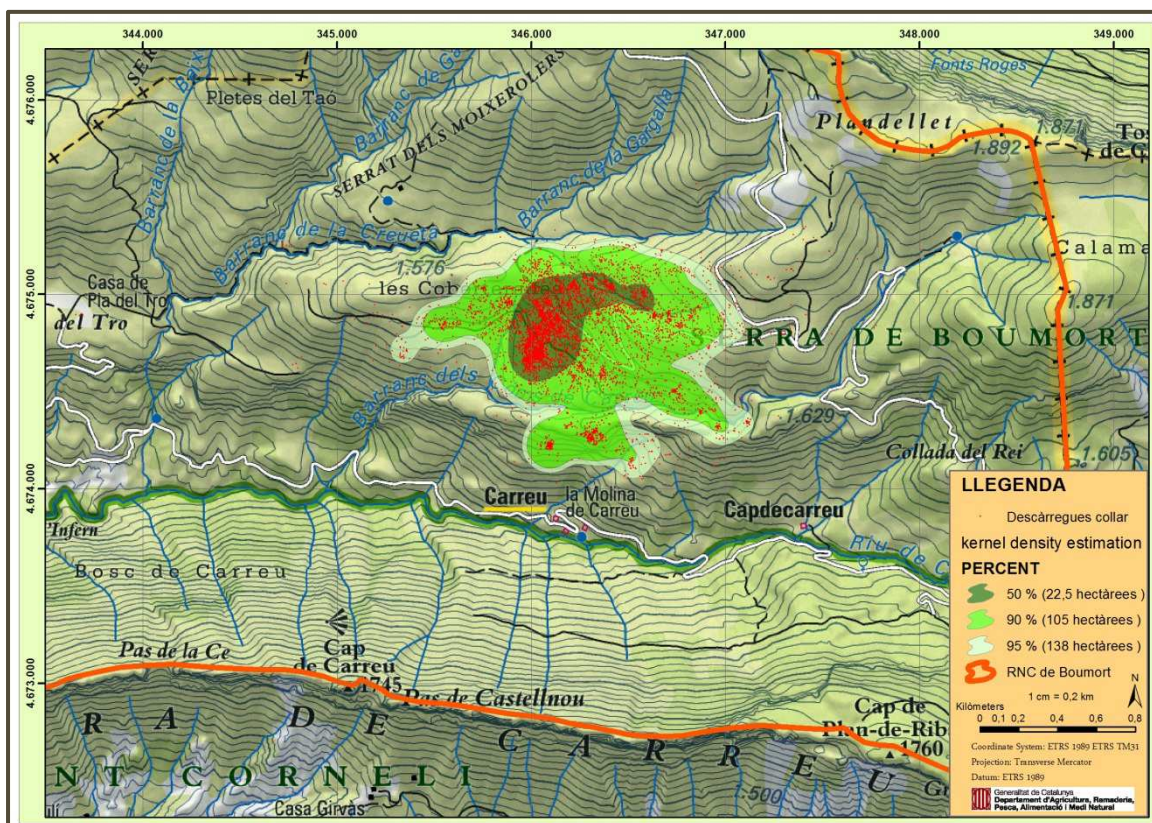
Gràfic 2: Evolució dels índexs d'abundància del nombre total d'exemplars de cérvol.



PROGRAMA DE SEGUIMENT

➤ Captura i radioseguiment

L'any 2016 ha continuat el projecte iniciat l'any anterior per analitzar l'ús de l'espai per part de la població de cérvol, amb l'objectiu de conèixer les variables que més afecten la seva distribució espacial, així com els requeriments tròfics de l'espècie. Al llarg de l'any s'ha efectuat el radioseguiment de la femella adulta capturada el 2015, i a final d'any se li provocat la caiguda controlada de l'emissor per tal de recuperar-lo i recarregar-lo.



- Mapa amb les descàrregues de les localitzacions de l'exemplar de cérvol femella radiomarcada.

Època de l'any	Període de seguiment	Distància recorreguda	Mitjana diària
Tardor	21/09/15 – 20/12/15	217.284 m	2.414 m
Hivern	21/12/15 – 20/03/16	162.513 m	1.806 m
Primavera	21/03/16 – 20/06/16	195.941 m	2.153 m
Estiu	21/06/16 – 20/09/16	184.008 m	2.022 m
TOTAL		759.746 m	2.087 m

- Taula amb els valors de les distàncies **mínimes** recorregudes (presa de dades cada 90 minuts) de l'exemplar de cérvol femella radiomarcada corresponents a un any natural de seguiment (21/09/2015 - 20/09/2016).

PROGRAMA DE SEGUIMENT

5.2.2. Isard

No s'ha efectuat un seguiment específic d'aquesta espècie durant el 2016.

5.2.3. Porc senglar

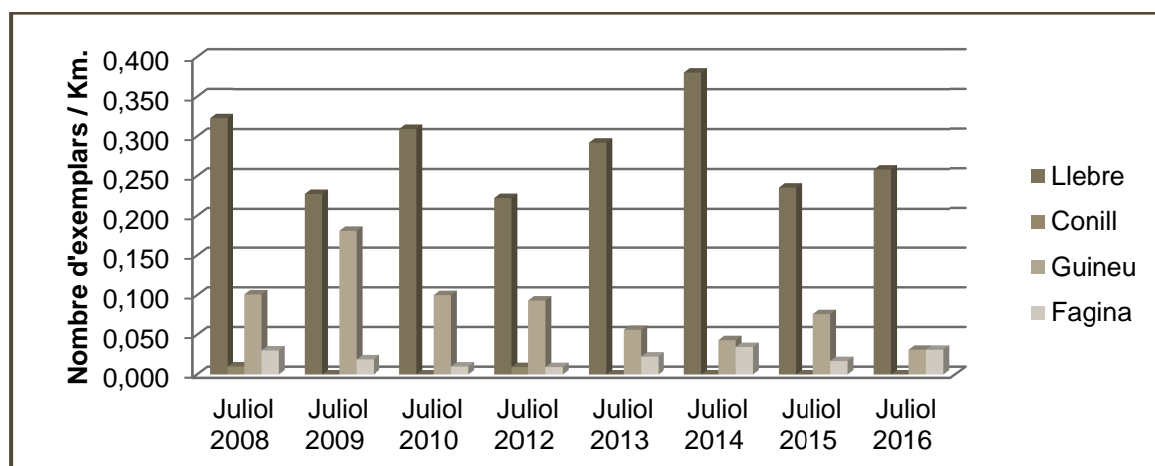
Resum de la temporada 2015-2016 (Programa de Seguiment català):

- El Programa de seguiment de senglar a Boumort es va iniciar fa 18 anys. La col·laboració de les colles senglanaires que omplen el Carnet de colla senglaire és clau per obtenir resultats precisos i fiables.
- La temporada 2015-2016 s'han analitzat les dades de **142 batudes** efectuades per set colles senglanaires en una superfície d'unes 20.700 ha (RNC de Boumort i quatre APC circumdants).
- Cada colla ha portat a terme una mitjana de **20 caceres** durant el període hàbil (6 de setembre a 27 de març) i s'han realitzat en tot l'espai 0,7 batuda/km². Aquest darrer valor és superior al de l'any anterior.
- En conjunt **les set colles han caçat 417 senglars (130 dels quals dins la RNC)**, que representen 2 senglars caçats/km². Aquest darrer valor duplica al de la temporada anterior i coincideix amb el valor absolut més elevat mai obtingut a la RNC de Boumort.
- La densitat a Boumort ha augmentat i es situa al voltant dels **5 individus/km²**.

5.2.4. Llebre i mesocarnívors

Durant la realització dels itineraris de cens nocturn també es prenen dades de la resta d'espècies observades. A continuació es mostra els índexs d'abundància obtinguts l'any 2016 per les següents espècies: conill (*Oryctolagus cuniculus*), llebre (*Lepus europaeus*), guineu (*Vulpes vulpes*) i fagina (*Martes foina*).

Gràfic 3: Evolució dels índexs d'abundància corresponents als lagomorfs i mesocarnívors



PROGRAMA DE SEGUIMENT



- Exemplar de llebre europea adulta observada durant la realització del cens nocturn, 6 de juliol.

5.2.5. Espècies protegides (suport al Departament de Territori i Sostenibilitat)

Gall fer

L'any 2016 s'ha complementat el cens global de cantaders de gall fer (*Tetrao urogallus*) dut a terme el 2015 a la RNC de Boumort, mitjançant la utilització de tres càmeres automàtiques en dos cantaders que havien tingut resultats negatius l'any 2015. Amb un esforç de mostreig de 42 i 37 nits/trampa respectivament, els resultats han estat igualment negatius, pel que es confirmaria que aquests dos cantaders han desaparegut o mantenen una funcionalitat residual.

Trencalòs

El Cos d'Agents Rurals, amb la col·laboració del personal de la reserva, ha efectuat un seguiment específic per aquesta espècie durant el 2016. Dels 4 territoris existents a l'àmbit de la reserva, en 3 s'ha iniciat la reproducció i 2 l'han completat amb èxit (amb l'envol dels polls respectius).

PROGRAMA DE SEGUIMENT

Voltor negre

A final del mes de desembre de 2016 hi ha un total de 55 exemplars a la colònia de Boumort, dels quals 34 es consideren fixats i 21 formen part de la població "flotant". D'aquestes exemplars 32 han estat alliberats en el marc del projecte, 9 són voltors negres exògens (5 francesos i 4 ibèrics) i 14 han nascut en llibertat a la colònia. De les 12 parelles formades, 10 van realitzar la posta el 2016 i van volar 6 polls, la xifra més alta des de l'inici del projecte. S'ha trobat 3 exemplars morts (lluny de l'àmbit de Boumort) i n'han desaparegut 2 més.



- Poll de voltor negre nascut en llibertat a la RNC de Boumort i equipat amb emissor satel·lital, 22 de juliol (Equip de treball Boumort).

S'ha alliberat amb èxit a la reserva 1 poll de l'any mitjançant el mètode de cria campestre (*hacking*), procedent del centre de cria en captivitat de GREFA. Aquest exemplar ha estat marcat amb GPS, així com els 6 polls que han volat aquesta temporada a la RNC de Boumort. Finalment, a la tardor també s'ha alliberat a la reserva un exemplar que havia estat alliberat a la primavera a la Reserva d'Alinyà i que va ser capturat després de mostrar indicis de mala adaptació; després d'una quarantena a la gàbia d'aclimatació de Boumort, se'l va alliberar i s'ha integrat correctament a la població de Boumort.

6. PLA D'APROFITAMENT CINEGÈTIC

6.1. Resultats del Pla d'aprofitament cinegètic 2015-16

6.1.1. Cérvol

Com a novetats respecte a temporades anteriors, es mostren els resultats de la primera temporada de caça en què s'ha aplicat la moratòria de la caça del trofeu de cérvol, seguint els acords de les respectives juntes consultives i el Pla de mesures per a la millora de la qualitat del trofeu de cérvol.

TIPUS DE PERMÍS	PREVIST AL PTGC	EXPE-DITS	RESULTATS				Compliment del Pla
			Captures	Ferits	Fallats	Altres	
Caça selectiva							
Autonò. Mascle	17	15	4	3	4	4	23,53 %
Autonò. Femella	8	3	3				37,50 %
Propietari Mascle	18	18	14	2	1	1	77,78 %
Federació Femella	15	15	14		1		93,33 %
Local Mascle	6	3	2			1	33,33 %
Local Femella	60	2	56				93,33 %
Guarderia Mascle	8						
Guarderia Femella	17						
TOTAL	149	56	93	5	6	6	62,41 %

Un cop finalitzada la temporada de caça (28/02/2016), s'ha obert un període extraordinari per part de la guarderia per donar compliment al pla d'aprofitament. En aquest període (6 jornades) s'han capturat 21 exemplars femella i 9 exemplars mascle selectiu (de primera banya o "varetos").

Modalitat permís	Previstos PTGC	Exemplars capturats	Grau de compliment
Selectiu cérvol mascle	49	33	67,34 %
Selectiu cérvol femella	100	90	90,00 %
TOTAL	149	123	82,55 %

6.1.2. Porc senglar

Resultats de les batudes per a la captura de porc senglar (inclou dades relatives a les captures de cérvol femella en batuda, ja inclosos en el còmput anterior):

BATUDES DE PORC SENGLAR	PREVISTES AL PTGC	EXECUTADES	RESULTATS PORC SENGLAR			CÉRVOL F. Capturats
			Observats	Ferits	Capturats	
Temporada 2015 - 16	24	18 + 5	387	12	130	54

PLA D'APROFITAMENT CINEGÈTIC

El nombre d'exemplars de porc senglar capturats durant al temporada 2015-16 representa el nombre màxim històric de captures d'aquesta espècie a la RNC de Boumort.

6.2. Proposta del Pla d'aprofitament cinegètic per la temporada 2016-17

Aprovat per la Junta Consultiva de la Reserva el 7 de juny.

Caçadors	Comarques	Entitats locals	Societats C.	Selectiva		Trofeu	
				Cérvol M	Cérvol F	Cérvol M	
Comunitari							
Comunitari				-	-	-	
Autonòmic				20	10	-	
Federat				-	20	-	
Guarderia				10	20	-	
Propietaris	Pallars Jussà	Conca de Dalt		3	-	-	
		EMD de Sossís		5	-	-	
		Abella de la Conca		3	-	-	
	Pallars Sobirà	Baix Pallars		3	-	-	
	Alt Urgell	EMD de Taús		6	-	-	
		EMD La Guàrdia A.		4	-	-	
Locals	Pallars Jussà	Conca de Dalt	Hortoneda	1	15	-	
			Lo Pallars Jussà	1	15	-	
		Abella de la Conca	Abella de la Conc.	1	15	-	
	Pallars Sobirà	Baix Pallars		Gerri de la Sal	1	16	-
				Peramea	1	11	-
			Pocs i dolents	-	3	-	
	Alt Urgell	EMD Taús – La G.	Taús - la Guàrdia	1	15	-	
TOTAL				60	140	-	

TOTAL = 200 captures de cérvol

6.3. Vigilància sanitària de la fauna salvatge

La RNC de Boumort col·labora amb el Pla de Vigilància Sanitària de la Fauna Salvatge a Catalunya, coordinat pel Servei de Prevenció en Salut Animal del DARP.

Núm. mostres preses / espècie (2016):

- 9 mostres de cérvol per a tesi doctoral sobre l'espècie
- 24 mostres de cérvol per al Pla de Vigilància Sanitària de la Fauna Salvatge

De les analítiques realitzades, a dia d'avui es té la informació que totes les mostres analitzades han donat negatiu al "Diagnòstic anatomopatològic de tuberculosi (TBC)". També s'ha assistit a una reunió de la Comissió de vigilància sanitària de la fauna salvatge (Barcelona, 19 d'octubre).

PLA D'APROFITAMENT CINEGÈTIC

6.4. Prevenció i mitigació de danys de la fauna salvatge

Una de les línies de treball prioritàries en la gestió de la reserva és la col·laboració amb minimitzar els danys que pot causar la fauna sobre les activitats del sector primari. Amb aquesta finalitat, s'elabora el pla d'aprofitament cinegètic de cada any, destinat a incidir sobre les dues espècies més rellevants en aquest sentit (porc senglar i cérvol) (vegeu apartat sobre els resultats del pla d'aprofitament).

De forma complementària, s'han organitzat 5 batudes especials per danys:

- 2 batudes de gestió interna a la vall de Carreu i la Coma d'Orient
- 3 batudes per danys a la zona de Calama–Els Prats

També es col·labora amb la implementació de mesures de prevenció de danys en zones de risc situades a l'interior de la reserva.

6.5. Pla de millora de la qualitat del trofeu de cérvol

L'any 2015 la Junta Consultiva de la RNC va aprovar un Pla de millora de la qualitat del trofeu de cérvol, amb la finalitat de dur a terme un conjunt d'accions coordinades que permetin incrementar el valor dels trofeus de cérvol que s'obtenen a la RNC de Boumort. El pla consta de 7 línies d'acció i 20 mesures, de les quals 13 s'han continuat executant aquest any. La taula assenyalava les accions que ja estan executades o en curs l'any 2016 ("En curs" i "PAC").

Factors	Subfactors	Accions	Estat
1.- Alimentació	1.1.- Pastura insuficient	1.1.1.- Recuperar pastura en espais oberts (sebrats)	En curs
		1.1.2.- Naturalitzar repoblacions forestals per afavorir pastura sota coberta (xiprers, pinedes)	En curs
	1.2.- Variabilitat producció gla	1.2.1.- Afavorir alzines/roures (conversió a bosc alt)	Pendent
	1.3.- Manca de sals minerals	1.3.1.- Repartir sal en punts estratègics	En curs
2.- Meteorologia anual	2.1.- Anys/èpoques de sequera	2.1.1.- Crear/mantenir basses d'abeurada	En curs
		2.1.2.- Proveir alimentació suplementària (mesura excepcional a evitar)	Puntual
3.- Tranquil·litat	3.1.- Stress per ús recreatiu dispers	3.1.1.- Regular accessos	Executat
		3.1.2.- Ordenar ús públic durant la brama	Pendent
		3.1.3.- Ordenar recol·lecció de bolets	Pendent
	3.2.- Stress per la pròpia activitat cinegètica	3.2.1.- Moderar núm. events caça major (batudes o acostaments)	PAC
		3.2.2.- Ajustar el període hàbil a les èpoques de menor sensibilitat	PAC
		3.2.3.- Evitar la caça menor	PAC

PLA D'APROFITAMENT CINEGÈTIC

4.- Competència	4.1.- Competència intraespecífica	4.1.1.- Reduir densitat cérvol (òptim 4 exs./100 ha)	PAC
	4.2.- Competència interespecífica	4.2.1.- Ordenar la càrrega ramadera	En curs
5.- Genètica	5.1.- Definició exemplars selectius	5.1.1.- Perfeccionar criteris de caça selectiva	En curs
	5.2.- Risc de consanguinitat (en estudi)	5.2.1.- Substituir exemplars locals per altres que incrementin la diversitat genètica	En estudi
6.- Gestió Cinegètica	6.1.- Pressió sobre exemplars de futur	6.1.1.- Practicar caça selectiva de gestió tot l'any (Guarderia)	PAC
		6.1.2.- Moratòria caça trofeu (2 anys)	PAC
7.- Gestió cinegètica APC perifèriques	7.1.- Aplicació de criteris diferents sobre una mateixa població de cérvol	7.1.1.- Informar PTGC APC veïnes	En curs
		7.1.2.- Coordinar criteris amb APC / societats de caçadors veïnes	Pendent

7.- RESTAURACIÓ ECOLÒGICA

7.1. Millora de l'hàbitat per a la fauna salvatge

Una de les línies de treball preferents a la RNC de Boumort és la millora de l'hàbitat per a la fauna salvatge, amb la finalitat d'aconseguir una major qualitat i estat sanitari dels exemplars existents a la reserva, i d'afavorir que romanguin en el seu interior, tot minimitzant els desplaçaments de la fauna cap a l'exterior, on poden generar danys o ser objecte d'un aprofitament menys selectiu. Degut a les condicions meteorològiques excepcionals de l'estiu de 2016, s'han prioritzat els treballs corresponents al manteniment de punts d'aigua.

7.1.1. Aportació d'aigua en punts estratègics

Degut a la forta sequera estival, durant els mesos de juliol i agost s'han realitzat aportacions a diversos punts d'aigua del sector de la Solana de Boumort (àrea amb una feble presència de punts d'aigua). Els aports s'han realitzat mitjançant un remolc amb un dipòsit de 1000 litres.

Punt d'aigua existent	Aportació d'aigua
Bassa dels roures del Pla del Tro	4.000 litres
Bassa de la Malallau	6.000 litres
Dipòsit del Cap del Canyó	2.000 litres
Sector de Restària, Xíprers	1.000 litres



- Aportació d'aigua a la bassa de la Malallau, 27 de juny.

RESTAURACIÓ ECOLÒGICA

7.1.2. Revisió dels punts d'aigua de la reserva

Durant el mes de juny s'ha fet la revisió i el condicionament de les basses d'extinció d'incendis situades a l'interior de la reserva. Els treballs han consistit principalment en la neteja perimetral de les basses, desembossat dels tubs i millora de les captacions. Dels 10 punt d'aigua revisats, vuit es trobaven en òptimes condicions. El punt d'aigua dels "Canemassos" presenta un estat deficient degut a pèrdues per mal estat de la lona, que s'haurà de substituir, i el punt d'aigua de "Cuberes" presenta pèrdues pel tub de sortida de fons de la bassa, en el qual s'hi va implementar un tap provisional.

7.1.3. Recuperació de la captació de la font del Clot de Moreu

Durant el mes de juny també es va realitzar l'adequació i millora de la captació de la font del Clot de Moreu, que s'havia perdut. L'actuació va consistir en la realització d'una petita represa per recollir l'aigua, la instal·lació d'una arqueta i la conducció de l'aigua fins al dipòsit.



- Arranjament de la captació de la font del Clot de Moreu, 15 de juny.

RESTAURACIÓ ECOLÒGICA

7.1.4. Millora de l'hàbitat al sector de Clot de Moreu

Durant la primera quinzena del mes de novembre es van executar treballs de manteniment i millora de l'hàbitat a l'entorn de la zona de Clot de Moreu, i es va crear una franja de protecció perimetral de la pista forestal que porta de la zona del Clot de Moreu fins al Pla del Tro.

7.1.5. Millora de l'hàbitat al sector de Les Valls d'Aguilar

El 2016 s'ha dut a terme una petita actuació de millora de l'hàbitat, principalment de neteja de sotabosc, a dos indrets de La Guàrdia d'Ares (4,5 ha a la zona del Serrat de Plan Descalç) i Taús (1 ha al sector proper a la font d'Arcalló). Els treballs han consistit bàsicament en tasques de picadora forestal acompanyada d'un peó amb motoserra, per a la neteja del sotabosc i eliminació d'arbres defectuosos. L'actuació respon a una petició antiga dels titulars de les dues EMD.



- Treballs de millora d'hàbitat al paratge de "Plan Descalç" (EMD de La Guàrdia d'Ares), 14 de juliol.

RESTAURACIÓ ECOLÒGICA

7.1.6. Aportació de sal per als ungulats

Durant els mesos d'abril i maig, coincidint amb el moment de renovació dels trofeus dels cérvols, s'han realitzat treballs d'aportació de blocs de sals minerals per als ungulats, distribuint-los de forma estratègica per l'interior de la reserva.



- Aportació de sal per als ungulats al sector de la Torre de Senyús, 26 de maig.

7.2. Gestió del gremi de mamífers herbívors

7.2.1. Estudi de viabilitat per a la reintroducció de la cabra salvatge a l'àmbit Boumort-Collegats

L'any 2016, per acord de la Junta Consultiva, l'òrgan gestor de la RNC de Boumort ha dut a terme una primera fase de l'estudi de viabilitat per a la reintroducció de la cabra salvatge a l'àmbit de Boumort-Collegats. El treball es basa en una proposta de l'Ajuntament de La Pobla de Segur, en el marc del projecte de dinamització de Collegats.

S'han efectuat reunions de consulta amb els ajuntaments de La Pobla de Segur, Abella de la Conca, Baix Pallars i Conca de Dalt, i amb les EMD de Sossís i de Taús.

RESTAURACIÓ ECOLÒGICA

S'ha elaborat un primer document de treball que recull els resultats de l'avaluació tècnica i de les reunions amb ens locals, definint una zonificació de l'àrea d'estudi que distingeix àrees de tolerància i àrees d'exclusió de l'espècie, així com unes densitats òptimes i la identificació de possibles punts crítics en els que es podrien adoptar mesures de prevenció de danys dels ungulats salvatges. Aquestes mesures serien beneficioses també per evitar els danys ocasionats per altres espècies com el cérvol o el porc senglar.

7.2.2. Avaluació de la possibilitat d'acollir exemplars de cavall salvatge

Al llarg de l'any s'han mantingut contactes i s'han efectuat dues visites de camp amb la Fundació Projecte Miranda, per avaluar la possible acollida de quatre exemplars de cavall salvatge a la reserva, provinents d'un parc zoològic que ha estat clausurat.

7.3. Gestió i conservació d'ocells carronyaires

7.3.1 Gestió del Punt d'Alimentació Suplementària (PAS) de Boumort

La RNC de Boumort gestiona el Punt d'Alimentació Suplementària (PAS) de Boumort, situat a la vall de Carreu, el qual juga una funció molt important per a la conservació dels ocells carronyaires. L'any 2016 el personal de la reserva hi ha fet aportacions al llarg de tot l'any, amb un volum total de 97.995 kg.



- Aportació d'aliment al Punt d'Alimentació Suplementària de Boumort, 2 de desembre.

RESTAURACIÓ ECOLÒGICA

El material prové d'explotacions ramaderes veïnes que tenen la corresponent exempció per fer aquest tipus d'aportacions, i inclouen restes senceres o parcials (tripes, cansalades, espinada...) d'ungulats domèstics, així com conills, potes i ossos. La diversitat de materials i la seva dispersió afavoreix el consum de les restes per les diferents espècies de carronyaires que fan ús del PAS.

Periòdicament s'han efectuat sessions de seguiment des del PAS per part de personal de la RNC. Les espècies observades habitualment han estat voltor comú, trençalòs, voltor negre, corb i aufrany, aquest últim durant la temporada estival. Altres espècies que visiten el PAS menys sovint són els milans reial i negre, i l'àguila daurada.

7.3.2. Projecte de reintroducció del voltor negre

La RNC de Boumort ha continuat participant en el projecte de reintroducció del voltor negre a la reserva, en col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat i les entitats GREFA i TRENCA. La temporada de cria de l'any 2016 ha comptat amb 12 parelles, de les quals 10 reproductores, i finalment s'ha aconseguit l'envol de 6 nous polls. Paral·lelament, s'ha alliberat un nou poll mitjançant la tècnica de la cria campestre (*hacking*), amb la qual cosa el total de joves de l'any que s'han incorporat a la població de Boumort ha estat de set.

S'ha assistit als marcatges dels polls de voltor negre nascuts a la reserva, els dies 2 i 16 de juliol i 2 d'agost. S'ha assistit a una reunió de coordinació amb institucions que participen en el projecte (21 de gener), a la qual cal afegir algunes reunions de coordinació interna.

ECOTURISME

8.- ECOTURISME

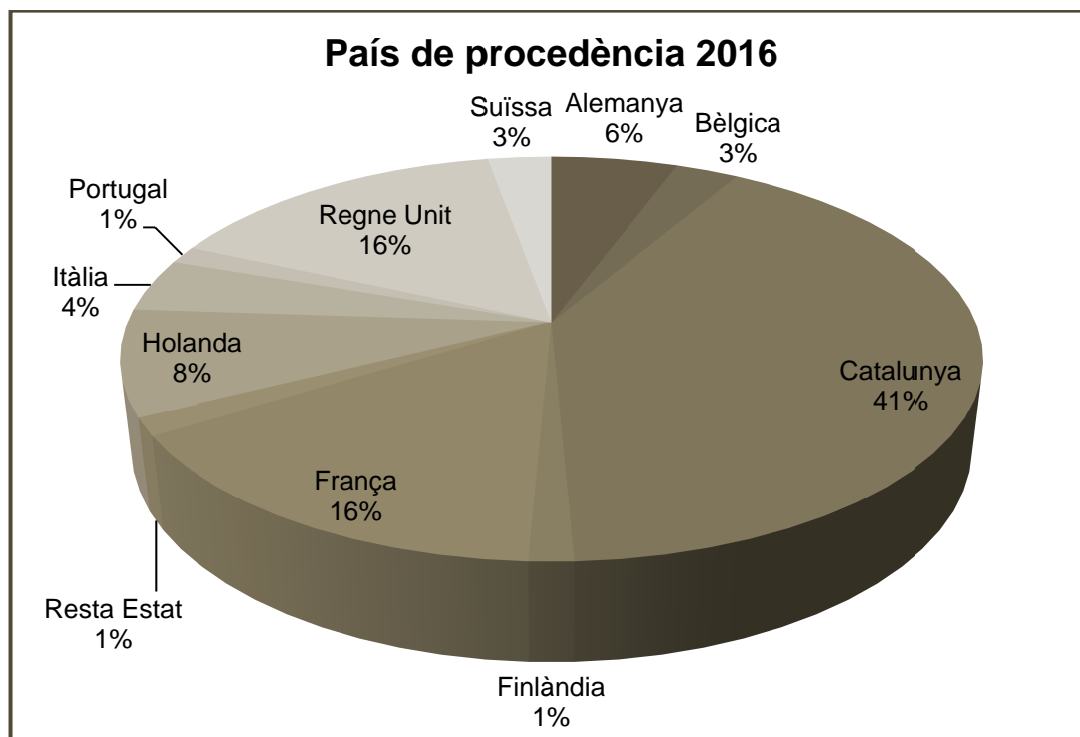
8.1. Permisos d'ús de l'Observatori del PAS de Boumort

L'any 2016 s'han expedit 69 permisos per a l'ús de l'Observatori de Rapinyaires del PAS de Boumort, corresponents a 64 jornades de camp. La major part dels permisos (92,75 %) tenen una durada d'un sol dia.

Jornades de:	Núm. de permisos	Import per permís	Import
1 dia	64	128,80 €	8.243,20 €
2 dies	3	214,70 €	644,10 €
3 dies	2	300,60 €	601,20 €
TOTAL			9.488,50 €

El 2016 en nombre de permisos autonòmics s'ha incrementat en gran mesura (del 29% dels usuaris d'aquest servei l'any 2015 s'ha passat a un 41% aquest any 2016). En aquest mateix sentit, la majoria d'usuaris internacionals (58%) es corresponen amb usuaris d'origen francès i anglès (Gràfic 4).

Gràfic 4. Distribució del nombre d'usuaris de l'observatori en funció de la seva procedència.



ECOTURISME

8.2. Procediment autorització activitats de guiatge

L'any 2016 s'ha aplicat el procediment per a l'autorització d'activitats recreatives guiades a la RNC de Boumort, aprovat per la Junta Consultiva l'any 2015.

En aplicació de l'esmentat procediment, l'any 2016 s'han emès 3 autoritzacions d'activitats de guiatge a la reserva, mitjançant les quals s'ha atès 383 usuaris:

- 2 empreses de rutes guiades amb vehicle tot-terreny: 69 activitats en 61 jornades, amb un total de 344 usuaris.
- 1 empresa de senderisme interpretatiu: 4 sortides temàtiques guiades sobre brama del cérvol, amb un total de 39 usuaris.

8.3. Servei d'informació durant la brama del cérvol

L'any 2016 s'han ubicat dos punts d'informació sobre la brama del cérvol en indrets estratègics de la reserva. El servei, que ha cobert tots els caps de setmana i festius entre el 10 de setembre i el 23 d'octubre, ha estat atès per l'Estació Biològica del Pallars Jussà i ha suposat un total de 276 hores de servei d'informació ambiental.

- 25 % dels visitants provinents dels Pallars i l'Alt Urgell
- 32 % dels visitants provinents de Barcelona i la seva àrea metropolitana

La brama és el motiu principal de la visita a la Reserva en un 80% dels visitants a Cuberes i un 75% dels visitants a Boumort.



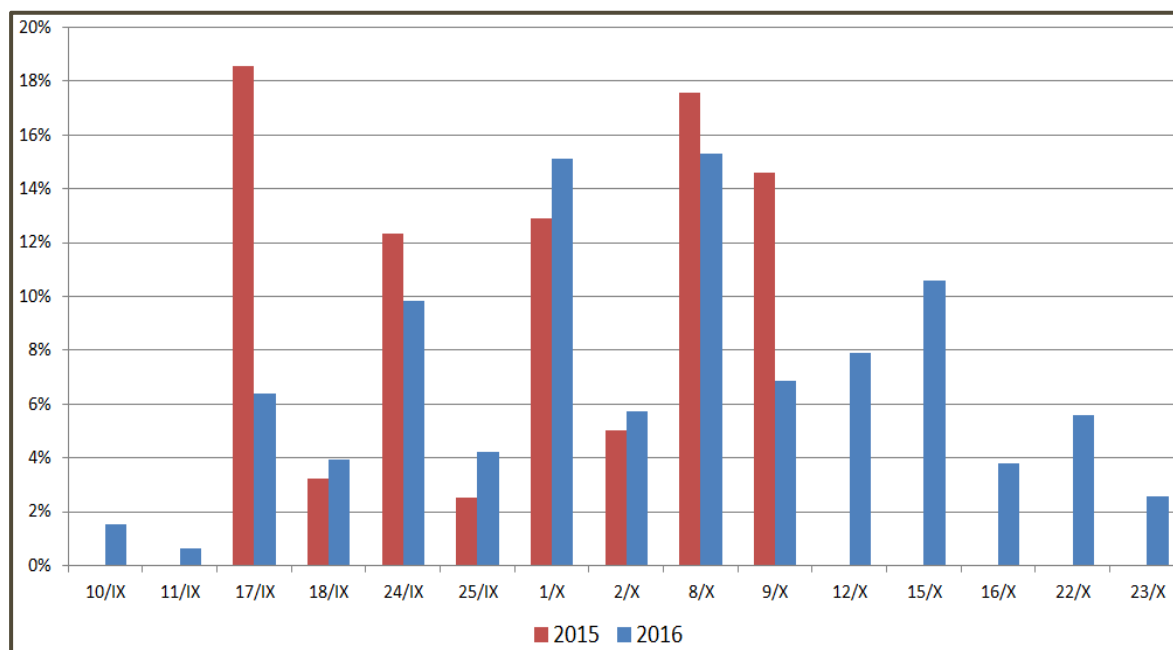
- Punt d'informació sobre la brama del cérvol situat a Cuberes, 10 d'octubre.

ECOTURISME

Tipologia dels visitants durant la temporada de la brama del cérvol

Informació	Punt de Boumort	Punt de Cuberes	TOTAL
Número de visitants	877 (55%)	712 (45%)	1.588
Número de grup de vehicles	213 (55%)	172 (45%)	685
Número de vehicles	294 (53%)	265 (47%)	559
Número de persones per grup	4,1	4,1	4,1
Número de persones per vehicle	3,0	2,9	3,0
Número total de pernoctacions a l'àmbit de la reserva	684 (55%)	568 (45%)	1.252
Número de visitants s'allotgen a l'àmbit de la reserva	370 (51%)	352 (49%)	722
% visitants del punt s'allotgen a l'àmbit de la reserva	42%	49%	45%
Número mig de dies que els visitants s'allotgen a àmbit RNC	1,6	1,6	1,6

Gràfic 5. Distribució dels visitants als dos punts d'informació durant la brama del cérvol a cada una de les dates en què s'ha ofert el servei.



ECOTURISME

8.4. Renovació i actualització de les cartelleres d'accés

El 2016 s'ha pogut dur a terme aquesta actuació fortament reivindicada per l'entorn més directament vinculat a la reserva (tant sector local, com usuaris/visitants de l'espai). En aquest sentit, es va iniciar el procés per a la renovació i actualització del contingut de les cinc cartelleres existents en els accessos principals entre els mesos de maig i setembre. Al setembre es va realitzar la impressió de les noves cartelleres i, finalment, durant la segona quinzena del mes d'octubre es van efectuar els treballs de substitució i col·locació de les noves estructures. L'actuació ha suposat una despesa de **13.854,50 €**



- Treballs de substitució i renovació de les cartelleres existents a les entrades principals de la RNC de Boumort, 21 d'octubre.

8.5. Comptadors automàtics de vehicles

L'any 2016 s'han adquirit i instal·lat dos comptadors automàtics de vehicles, que s'han ubicat en punts estratègics de la xarxa viària d'accés públic de la reserva. La finalitat d'aquesta actuació és obtenir informació detallada sobre la freqüentació amb vehicles de motor al llarg de tot l'any, ja que aquests dispositius registren el pas de vehicles diàriament. Per a la instal·lació dels comptadors s'ha comptat amb l'assessorament de personal del Parc Natural de l'Alt Pirineu. L'actuació ha suposat una despesa de **6.100 €**

ECOTURISME



- Treballs d'instal·lació del comptador de vehicles del sector de Boumort, 21 de novembre.

8.6. Publicacions i documents informatius

S'han elaborat documents divulgatius adreçats al sector turístic local, per tal de **millorar la informació** sobre la visita de la reserva. Aquests documents s'han difós en format digital entre el públic interessat:

- Nou tríptic de presentació general de la reserva ("Guia de Visita"), amb dues versions: català-castellà (4.000 exemplars) i anglès-francès (1.000 exemplars).
- Guia d'Activitats 2016: document que resumeix les opcions de visita de la reserva (format digital).
- "InfoBrama" 2016: document informatiu sobre la visita a la Reserva durant la brama del cérvol (format digital).

Venda de publicacions de la RNC (guia de visita i desplegable de fauna) en punts d'informació i establiments turístics locals (exemplars venuts: 26 guies i 18 mapes).

ECOTURISME

LA VISITA A LA RESERVA
 Per gaudir més bé de la reserva, es recomana la visita amb una empresa de guiatge autoritzada (consulteu el llistat)
 Existeixen tres rutes d'accés públic amb vehicle 4x4 o BTT i alguns senders per visitar-la a peu (vegeu mapa)
 Serveis turístics de la reserva i el seu entorn
 http://www.pallarsjussa.net/sites/default/files/serveis_turisticos_Boumort.pdf
 Direcció de la Reserva
 C/ Can Farga, 4
 25620 Tremp
 Tel. 973 654 716
 rncboumort.daam@gencat.cat
 Més informació | Más información
 www.pallarsjussa.net/boumort

LA VISITA A LA RESERVA
 Para disfrutar más de la reserva, se recomienda la visita con una empresa de guías autorizada (consultar el listado)
 Existen tres rutas de acceso público con vehículo 4x4 o BTT y algunos senderos para visitarla a pie (ver mapa)
 Servicios turísticos de la reserva y su entorno
 http://www.pallarsjussa.net/sites/default/files/serveis_turisticos_Boumort.pdf

PAUTAS DE COMPORTAMENT
 ➤ Circuleu sempre per les vies d'accés públic i respecte la senyalització.
 ➤ Romangueu en silenci i interferiu el menys possible amb l'activitat de la fauna.
 ➤ Respecteu els altres usuaris de la reserva.
 ➤ Emporteu-vos les deixalles i aboqueu-les en els contenidors adequats a la tornada.
 ➤ És prohibit d'acampar i encendre foc.

PAUTAS DE COMPORTAMIENTO
 ➤ Circula siempre por caminos de acceso público y respeta la señalización.
 ➤ Permanece en silencio y perturba lo menos posible la actividad de la fauna.
 ➤ Respeta a los demás usuarios de la reserva.
 ➤ Llévate los residuos y depositalos en los contenedores adecuados.
 ➤ Está prohibido hacer fuego y acampar.

RESERVA Nacional de Caça DE BOUMORT
CA | ES
GUIA DE VISITA | GUIA DE VISITA

Fotografies: Salvador Medina i Arxú RNC Boumort Dibuixos: Daniel Olivera
 Generalitat de Catalunya Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
 Consorci de Tremp Montsec PROJECTE GEOPASC

- Disseny del nou tríptic de presentació de la RNC de Boumort, versió català-castellà.

8.7. Coordinació amb el sector turístic

S'han efectuat les reunions següents:

- Epicentre. Tremp, 22 de gener i 1 d'abril.
- Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida. Lleida, 3 de març.
- Museu d'Isona i Conca Dellà. Isona, 31 de març.
- Associació de Residències de Cases de Pagès del Pallars Jussà, 19 d'abril.
- Taula de Turisme del Pallars Jussà. Tremp, 29 de novembre.

S'ha assistit a la primera Nit del Turisme del Pallars Jussà (Cellers, 29 de febrer).

8.8 Jornada de formació per al sector turístic local

El 26 d'octubre es va dur a terme una jornada de formació per al sector turístic local, organitzada conjuntament amb el Consorci Leader Pirineu Occidental, en el marc del projecte Leader Natura. La jornada va constar d'una sessió teòrica, amb 30 assistents, i una visita de camp a la reserva, amb 15 assistents. La valoració dels participants va ser molt positiva.

ECOTURISME



- Desenvolupament de la jornada de formació per al sector turístic local de la RNC de Boumort en el marc del projecte Leader Natura, 26 d'octubre.

9.- DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

9.1. Col·laboració amb l'Entorn d'Aprenentatge de Tremp

L'any 2016 s'ha mantingut la col·laboració amb l'Entorn d'Aprenentatge de Tremp, depenent del Departament d'Ensenyament, per tal de desenvolupar una activitat formativa vinculada amb la RNC de Boumort.

L'any 2016 s'ha efectuat una visita, amb un total de **21 alumnes** procedents de les comarques de la reserva:

Curs 2016-17

Maria Immaculada (3r ESO) – 21 alumnes – 27 octubre



- Desenvolupament de l'activitat formativa en relació amb la RNC de Boumort, 27 d'octubre.

DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

9.2. Col·laboracions amb altres centres educatius

S'ha col·laborat amb l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària (ETSEA) de la **Universitat de Lleida**, impartint una classe sobre gestió d'espais naturals (13 de març) i acollint una visita de 17 alumnes del Grau i el Màster d'Enginyeria Forestal (27 d'abril).

També s'ha impartit una classe del Màster de Canvi Global a la **Universitat Autònoma de Barcelona** (7 de novembre).

D'altra banda s'ha acollit a una delegació de Noruega que estava de visita a l'**Escola de Capacitació Agrària del Pirineu** (Bellestar), junt amb un grup d'alumnes d'aquest centre, i tenia interès en conèixer un espai dedicat a la gestió cinegètica i conservació de la biodiversitat (4 de maig).



- Visita de l'ECA del Pirineu amb una delegació de Noruega a la RNC de Boumort, 4 de maig.

A proposta de l'autor, s'ha pres part en una enquesta sobre valoració dels efectes dels incendis forestals sobre la caça, i s'ha assessorat a un estudiant de doctorat de la Universitat de Lleida en aquesta matèria.

DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

També s'ha col·laborat amb l'Àrea de Prehistòria del Departament d'Història i Història de l'Art de la **Universitat Rovira i Virgili**, en la realització d'un taller pràctic d'arqueologia experimental amb els seus alumnes (10 de maig).



- Moment de la realització de la pràctica experimental, 10 de maig.

Finalment, s'ha acollit un alumne en pràctiques de segon curs del Grau en Gestió forestal i del medi natural de l'**INS Mollerussa**, que ha fet una estada d'un mes aproximadament (25 d'abril a 1 de juny) amb el personal de camp de la RNC.

9.3. Relacions institucionals i cooperació

9.3.1. Cooperació

Col·laboració amb el Consorci Leader Pirineu Occidental

- Reunions de coordinació. Tremp, 18 d'abril i 18 de novembre
- Assistència a la jornada de presentació dels resultats del projecte Leader Natura. Sort, 30 de novembre

Col·laboració amb el Projecte Geoparc Conca de Tremp-Montsec

- Assistència a 3 reunions de seguiment i coordinació (12 d'abril, 15 de setembre i 20 de desembre).

DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

- Assistència al viatge d'estudi als Geoparcs de Sobrarbe i Costa Basca (1-4 de febrer, 1 assistent).
- Col·laboració en l'organització de la visita dels avaluadors de la Unesco (6 de juliol).



- Moment de la visita dels avaluadors de la Unesco en relació al projecte Geoparc, 6 de juliol.

Col·laboració amb el projecte turístic "Collegats-Boumort, viu i respira" (La Pobla de Segur).

9.3.2. Col·laboració amb institucions

- Col·laboració amb l'Ajuntament de la Pobla de Segur en la baixada de Falles 2016 (autorització d'accés per recollir soques caigudes dins la RNC).
- Assistència a Firaski 2016 (La Pobla de Segur), stand compartit amb l'Ajuntament de la Pobla de Segur. La Pobla de Segur, 10 de desembre.

9.3.3. Visites institucionals

Al llarg de l'any s'han acollit diverses visites institucionals relacionades amb els àmbits de treball de la RNC de Boumort:

- Fundació Projecte Miranda, 4 d'abril
- EBCC, 11 de maig
- Dr. Martí Boada, 28 de maig
- ENDESA, 13 de juny

DIVULGACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

- Delegació del Govern a l'Alt Pirineu i STT del DARP a Lleida, 16 de juny i 11 d'octubre
- Consorci de les Gavarres, 7 d'octubre
- GREFA i "El País", 8 de novembre



- Visita del dia 16 de juny.

9.3.4. Mitjans de comunicació

Al llarg de l'any s'han acollit diverses visites institucionals relacionades amb els àmbits de treball de la RNC de Boumort, entre les quals destaquen les següents:

- TN Comarques (TV3). Gravació 26-27/09/16. Emissió 03/10/16.
- Ràdio UA1 (brama, 1 entrevista radiofònica, 23/09/16).

9.3.5. Altres reunions

- GRAF Lleida. Tremp, 8 de març.
- Projecte LIFE Pinassa. Gerri de la Sal, 21 de març.
- Associació de Veïns d'Hortoneda. Tremp, 6 de setembre.
- Projecte seguiment cérvol. Tremp, 22 de setembre.
- Ajuntament de Coll de Nargó, 16 de novembre.